

زانستی تاوانباری (علم الجرمه)

بهره‌فکر: ناڤا نامیډک

(Forensic Psychology)
2- دهر وو ناسی پا تاوانباری
(Criminal Psychology)

نه ښان همدوو زانستان روله‌کی
زوری گرنګ و بهرچاډ هیه ددیارکرنا
به‌لگه‌یین تاوانی دا ب ریکن گریډای
ب ښان همدوو زانستان څه. هره‌وسا
ب ریکا راگه‌ماندنې پولیس هولا
خوپاراستن و خو دویر نیخستنا
خه‌لکی ژ تاوانی بکن ژهر کو نه‌څه
نه‌کی پولیسایه. پولیس دقت همی
شیانین خو تهرخان کهت ژبو
نه‌هیلا نا رویدانا تاوانی، نه‌ک ب تنی
بو لدویقچونا تاوانباران و
دهسته‌سهرکرنا وان.

ژبو ناشکه‌راکرنا تاوانباران
پولیس پیدگی ب نوژداری ژي
هیه، نه‌خاسم هکو کوشتنا
مروه‌کی روی ددهت و ب ریکا
نوژداریا (شهرعی) تهرمی قوریانی
دی هیته نشته‌رکرن (تشریح) و
نه‌گرین مرنا وی دی هینه دیارکرن
ژلای نوژداری شهرعی څه. هه‌که
مرنا وی که‌سی تاوانه‌ک تیدا هه‌بیت
دی بو پولیسان شیوه‌یی مرنی و
نامیری هاتیه ب کارینان دیار بن. ل
قیر ه پولیس ژي دی ب کاری
لدویقچونی رابن و ل به‌لگه‌یین
تاوانی گریین وه‌ک: شوینا ده‌ست و
تبلین تاوانباری، دیده‌ښان، که‌رستی
یان نامیری تاوانی، شوین ده‌وسین
تاوانباری، جه و ده‌مین تاوانی.

بو زانین شوین تبلین مروقی
(بصمات الأصابع) ل وه‌لاتی
نه‌رجه‌نتینی ل سالا ۱۸۹۲ی کار پی
هاتیه کرن ژبو ده‌ست نیشانکرنا
تاوانباران.

ژیدر: ۱- موسوعه العلوم
والتکنولجیا (محمد المتینی) ۲-
المدخل فی علم النفس (زکریا
اپناسیوس)

مروفین شاره‌زا و بسپور دواړی
تاوانی دا چندی نامیر و که‌رسته و
ده‌رمانین پیشکه‌فتی دروست و
بهره‌فکرینه داکو بشین ب زویترین
دهم تاوانباری ده‌ست
نیشانکه‌ن. هره‌وسا تاوان ب همی
پشک و جورین خوهه ده‌ینه خویندن
ژلای قوتابین کولجا پولیسان څه
و په‌رتوکین جورا و جور هه‌نه بو
زانینا شیوه و جورین تاوانان و
چاوانیا سهرده‌ری کرن دگل هر
تاوانه‌کی. هه‌ژي په‌بیژین کو دهر وو
ناسی ژي روله‌کی زوری به‌رچاډ دفی
بواړی دا هه‌بویه، نه‌و ژي دبیته دوو
زانستین سهره‌کی:

۱- دهر وو ناسی یا دادوه‌ری

هرسال هزاران که‌سین بی
گونه‌ه ده‌ینه کوشتن ب ده‌ستین
تاوانباران ب هر ریکا هه‌بیت و ژهر
هر مه‌ره‌مه‌کا هه‌بیت.

ژبو ناشکه‌راکرن و دیارکرنا
که‌سین تاوانبار مروقی پیدگی
زانسته‌کی ب ریک و پیک و دروست
بو، له‌ورا مروقی هر ژکه‌ښدا هولا
دایه و پیکول کریه زانسته‌کی په‌یدا
بکه‌ت ژبو هندي داکو قوریانی
نه‌مینن و تاوان نه‌مینیت. هره‌وسا
هه‌که‌ر تاوانی روی دا بکارن مروقی
تاوانبار ناشکه‌را بکن ب ریکن
زانستی داکو بو دادگه‌سی بهینه
ره‌وانه‌کرن و سزایی خو وه‌ریکرن.
یا دیاره دښان سالیین بوری دا